

## **TALOUSARVIOALOITE 987/2005 vp**

### **Määrärahan osoittaminen perusopetuksen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen**

#### ***Eduskunnalle***

Kuntatalous on ennusteiden mukaan alijäämäinen koko kehyskauden. Ensi vuodelle ajoittuvat leikkaukset valtionosuuksissa heikentävät entisestään kuntien taloudellista mahdollisuutta taa-ta tasalaatuisia ja tasa-arvoisia peruspalveluita. Perusopetukseen tulevat indeksikorotukset eivät täytä kokonaisuudessaan edes palkkojen nousua, joten kunnilla ei ole riittävästi rahoitusta perusopetukseen ja luokkakokojen pienentämiseen. Tilanne johtaa myös pienten koulujen, erityisesti kyläkoulujen, lakkauttamiseen ja pienten koululaisten koulumatkojen pidentymiseen alueilla, joissa jo nyt on pitkät matkat.

Näillä näkymin peruskoulun luokkakoot ovat kasvamassa liian suuriksi, mikä heikentää erityisesti erityistä tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia pärjätä koulussa. Lisäksi se vaikeuttaa opettajien mahdollisuuksia ottaa huomioon lasten erilaiset oppimistarpeet. Peruskoulun keskeyttäneiden määrä on huolestuttava.

Tukiopetukseen ja oppilashuoltoon kohdistettuja voimavaroja on viime vuosina leikattu tuntuvasti. Erityisen voimakkaasti leikkaukset ovat kohdistuneet erityisopetukseen. Säästöjen vuoksi luokkiin on myös integroitu erityistä ohjausta tarvitsevia lapsia. Samalla ryhmäkoot ovat jatkuvasti kasvaneet. Liian suuret ryhmäkoot ovat todellinen ongelma, joka tuli kouluihimme laman säästöjen seurauksena. Suurimmissa luokissa yksi opettaja opettaa jopa 36 oppilasta, kun sopiva määrä yhden opettajan opetettavaksi olisi noin puolet tästä, eli enintään 20 oppilasta.

Koululuokkien liian suuren koon takia opettajan on mahdotonta ottaa huomioon riittävästi kaikkien oppilaiden erilaisia tarpeita. Opettajan riittävä huomio ja keskinäinen vuorovaikutus opetuksessa on kiireisessä yhteiskunnassa eläville nykylapsille ensiarvoisen tärkeää. Lasten ja nuorten laiminlyönti koulussa edistää syrjäytymistä, joka tulee yksilölle ja yhteiskunnalle myöhemmin kalliiksi.

Suomalaiset koululaiset ovat viime vuosien aikana useissa kansainvälisissä mittauksissa saavuttaneet erinomaisia tuloksia. Tästä huolimatta oppimisvaikeuksista kärsivien lasten määrä lisääntyy jatkuvasti. Oppilaskohtaisen tuen tarjoaminen on tärkeää etenkin oppimisvaikeuksista kärsiville lapsille. Tutkimukset ovat osoittaneet, että lapsen syrjäytyminen on estettävissä turvaamalla hänen menestymisensä koulussa. Perusopetuksen ryhmäkokojen on oltava kohtuullisia, jotta opettajalla on mahdollisuus nykyistä oppilaslähtöisempään opetukseen. Pienemmissä opetusryhmissä opettajalla olisi mahdollisuus osallistua enemmän myös oppilaiden kasvatustyöhön ja tukea siten perheitä.

Kuntien taloudellisten vaikeuksien takia on pelkona, että ensi syksynä useissa kunnissa joudutaan opetusryhmäkokoja taas kasvattamaan entisestään. Jo nykyisellä ryhmäkoolla oppilaan yksilöllisen tason ja tarpeiden ottaminen huomioon on opettajalle lähes mahdotonta.

Kunnille on siis turvattava mahdollisuus järjestää laadukasta perusopetusta. Laadukas opetus- ja kasvatustyö, turvallinen koulu ja riittävät

**TAA 987/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.**

resurssit mahdollistavat koulutuksellisen tasavaruuden toteutumisen. Lisäksi vasemmistoliitto on tehnyt lakialoitteen (Ed. Annika Lapintie /vas ym., LA 79/2005 vp), joka lähtee siitä, että paras keino lasten huonon olon lieventämiseksi olisi säätää koululuokkien koolle yläraja. Sopiva määrä olisi lakisääteinen 20 oppilaan yläraja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 29.40.30 lisäyksenä 25 000 000 euroa kuntien opetustoimen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Minna Sirnö /vas  
Mikko Immonen /vas  
Matti Kauppila /vas  
Veijo Puhjo /vas  
Mikko Kuoppa /vas  
Matti Kangas /vas  
Erkki Virtanen /vas  
Annika Lapintie /vas

Suvi-Anne Siimes /vas  
Markus Mustajärvi /vas  
Iivo Polvi /vas  
Pentti Tiusanen /vas  
Jaakko Laakso /vas  
Anne Huotari /vas  
Kari Uotila /vas  
Outi Ojala /vas